

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 350/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2017 predbežne prerokoval sťažnosť občianskeho združenia FORSA, Rosná 6, Košice, zastúpeného advokátkou Mgr. Gabrielou Horalovou, Mylnerovka 5, Praha 6, Česká republika, pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 83/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť občianskeho združenia FORSA **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. apríla 2017 doručená sťažnosť občianskeho združenia FORSA (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie

jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 83/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: *«Dňa 7.3.2011 bol Okresnému súdu Košice II doručený návrh sťažovateľa na vydanie platobného rozkazu na sumu 66.387,84 EUR s príslušenstvom. Po vydaní platobného rozkazu podal žalovaný odpor, a to dňa 21.4.2011. Po tomto odpore bola vec pridelená do agendy sudkyne JUDr. Marty Raábovej.*

V konaní dochádza k zbytočným prietahom. Ide o spor na zaplatenie zo zmluvy, pri ktorom boli vypočutý iba 2 svedkovia, zvyšok predstavovali písomné dôkazy. Spor nie je skutkovo ani právne zložitý, jeho jediným „špecifikom“ je, že sa žaluje o plnenie z ústnej zmluvy, uzavretie ktorej je ale dôkazne dostatočne preukázané. Realizovalo sa 5 pojednávaní, dôkazy sa pritom vykonávali len na dvoch. Spor na prvom stupni napriek tomu trval takmer 4 roky.

Spor bol 5x odročovaný, z toho 4x z dôvodu práceneschopnosti sudkyne. Šlo o pojednávania z dňa 23.10.2012, 21.5.2013, 19.11.2013 a 11.3.2014. Žalobca bol o odročení vyrozumiený v daný deň alebo jeden deň predom, a to emailom. Právny zástupca sťažovateľa pritom dochádzal z Prahy, takže spôsob odročovania mu spôsoboval nemalé zbytočné náklady. Riadne odročenie pojednávania vo väčšine prípadov nebolo vôbec zaslané. Jedenkrát bol spor odročený z dôvodu pracovnej vyťaženia svedka. Šlo o pojednávanie zo dňa 10.1.2013 (ktoré bolo odročené na 21.5.2013), pričom súd pritom mohol pojednávať, nakoľko ešte nemal prevedené písomné dôkazy.

Postup súdu bol časovo i finančne nevhodný a absolútne nerešpektoval zásadu koncentrácie konania.

Súd prvého stupňa vyniesol rozsudok dňa 8.7.2014. Písomné vyhotovenie rozsudku Okresného súdu Košice II č. k. 33Cb 83/2011-241 sťažovateľ obdržal až dňa 12.12.2014, t.j. po piatich mesiacoch. Sťažovateľ podal dňa 17.11.2014 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v konaní, ktorá bola zamietnutá s tým, že sudkyňa požiadala predsedu o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozsudku. K skutočnosti, že konanie trvalo štyri roky a dochádzalo pri ňom k prietahom, predseda súdu nekomentoval. Len pre úplnosť

konštatujeme, že 39stránkový rozsudok bol len nepresným a často priam nezrozumiteľným súhrnom jednotlivých písomných a ústnych prednesov žalobcu a žalovaného a napriek svojej neprimeranej obsiahlosti nespĺňal náležitosti požadované zákonom.

S ohľadom na skutočnosť, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, podal sťažovateľ dňa 23.12.2014 odvolanie. Odvolaniu bolo vyhovené a Krajský súd v Košiciach dňa 30.9.2015 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

Druhé konanie na súde prvého stupňa sa konalo až dňa 31.1.2017. Raz požiadal o odročenie sťažovateľ z dôvodu kolízie právneho zástupcu, ďalšie dve (opäť iba emailové) odročenia boli zapríčinené „rodinnými dôvodmi“ na strane sudkyne (4.10.2016) a následne nahláseným bombovým útokom na budovu súdu (18.10.2016).

Na pojednávaní 31.1.2017 bolo žalobe sťažovateľa vyhovené. Žalovaný sa pojednávania nezúčastnil. V tej dobe už vstúpil do likvidácie. Súd bol požiadaný, aby rozsudok vyhotovil v zákonnej lehote, aby mal sťažovateľ možnosť riadne prihlásiť pohľadávku do likvidácie. Napriek opakovaným emailovým urgenciám a žiadostiam nebol do dnešného dňa vyhotovený rozsudok a dokonca ani zápisnica z pojednávania a to napriek tomu, že došlo k uplynutiu zákonnej lehoty.»

3. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Košice II svojím postupom v konaní sp. zn. 33 Cb 83/2011 porušil základné právo Združenia FORSA, Rosná 6, Košice, IČO 17068371 na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

2. Okresnému súdu Košice II sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 83/2011 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Občianskemu združeniu FORSA, Rosná 6, Košice IČO 17068371, priznáva finančné zadostučinenie v sume 10.000 Eur, ktoré je mu Okresný súd Košice II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Právnej zástupkyňi sťažovateľa priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom SR v sume 568,17 Eur, ktoré je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

4. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

8. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb 83/2011.

10. Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu... K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (napr. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07).

11. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie týchto práv označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. To znamená, že ústavný súd pri skúmaní porušenia označených práv zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o ich porušení (IV. ÚS 226/04, IV. ÚS 202/2010). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07).

12. V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

13. Ústavný súd ďalej uvádza, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

14. Ústavný súd zo sťažnosti a zo zapožičaného spisu zistil, že okresný súd v merite veci za prítomnosti sťažovateľa a jeho právnej zástupkyne na pojednávaní uskutočnenom 31. januára 2017 rozsudkom rozhodol tak, že žalobe sťažovateľa vyhovel. Ústavný súd z predloženého súdneho spisu ďalej zistil, že písomné vyhotovenie rozsudku okresného súdu z 31. januára 2017 bolo účastníkom konania, resp. ich právnym zástupcom, expedované 27. marca 2017 (doručenka od právnej zástupkyne sťažovateľa zatiaľ nebola okresnému súdu vrátená, pozn.).

15. Keďže sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 10. apríla 2017, t. j. v čase, keď okresný súd už vo veci nekonal, v dôsledku čoho už k namietanému porušovaniu v sťažnosti označených práv jeho postupom nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

16. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2017